

JAK PRACOWAĆ Z DZIECKIEM LEWORĘCZNYM?

W pracy z dzieckiem leworęcznym niezwykle ważna jest postawa rodziców i nauczycieli wobec tego faktu, a w przyszłości postawa samego dziecka. Warto pamiętać, że leworęczność jest przejawem dominacji jednej z półkul, nie zaś kwestią wyboru czy niewłaściwego nawyku. Zaakceptowanie leworęczności i nie podejmowanie działań zmierzających do nieuzasadnionego „przestawienia” dziecka na prawą rękę stanowi punkt wyjścia do wsparcia go w prawidłowym rozwoju, nabywaniu przez niego umiejętności i kompetencji, także w zakresie czynności grafomotorycznych.

Bardzo ważna jest wczesna obserwacja, już w okresie niemowlęcym i poniemowlęcym, a w okresie przedszkolnym (ok. 5 – 6 r. ż) dokładne badanie lateralizacji, czyli asymetrii czynnościowej prawej i lewej strony ciała, która wyraża się np. większą sprawnością narządów (oka, ucha, ręki czy nogi) położonych po jednej ze stron ciała lub rejestrowaniem przez mózg większej liczby bodźców zmysłowych dochodzących z jednej strony ciała. Diagnoza taka powinna obejmować także orientację w schemacie ciała i w przestrzeni, ogólną sprawność motoryki rąk oraz ogólny poziom rozwoju dziecka.

Dopiero taka diagnoza pozwala podjąć właściwą decyzję co do sposobu postępowania z dzieckiem: utrzymywania leworęczności czy też podejmowania prób przeuczenia na praworęczność. Decyzja taka powinna być skonsultowana ze specjalistą, i poprzedzona wcześniej opisaną diagnozą.

W przypadku dzieci leworęcznych niezwykle istotna jest dbałość o prawidłową postawę ciała podczas rysowania, a później pisania. Już na etapie pierwszych bazgrot w wieku poniemowlęcym, a później przy rysowaniu czy kreśleniu szlaczków i kształtów literopodobnych należy zatroszczyć się o wdrażanie do prawidłowego uchwytu kredki czy ołówka oraz o właściwą postawę ciała. Zapoczątkuje to w przyszłości nie tylko zdrowym kręgosłupem, ale też jakością pisma i mniejszą męczliwością dziecka przy pisaniu. Należy pamiętać o tym, by dziecko podczas rysowania i pisania miało oparte obydwie stopy o podłogę, przedramiona o stół, a plecy wyprostowane. Tułów dziecka nie powinien opierać się o stolik lecz być w niewielkiej odległości od niego, co daje pewną swobodę ruchów rąk. W przypadku gdy dziecko leworęczne siedzi koło innego dziecka, powinno mieć sąsiada po swojej prawej stronie. Oświetlenie powinno padać z przodu lub z prawej strony.

Rysowanie, kreślenie szlaczków, a później liter ułatwi też dziecku leworęcznemu ułożenie kartki czy książeczki w określony sposób. Powinna być oddalona od ciała i brzegu

stolika, tak by dziecko mogło oprzeć na stole całe przedramię. Dobrze, gdy kartka jest ułożona ukośnie, przechylona na prawą stronę, nieco na lewo od osi ciała dziecka.

Oprócz prawidłowego ułożenia papieru bardzo ważny jest uchwyt narzędzia pisarskiego. Ołówek czy kredka powinna znajdować się pomiędzy kciukiem, lekko zgiętym palcem wskazującym i być podpierana przez palec środkowy. Ręka trzymająca ołówek powinna znajdować się ok. 2cm nad papierem, tak by dziecko miało łatwość śledzenia wzrokiem tego co narysowało.

Podczas pisania napięcie mięśniowe ręki, ramienia, przedramienia, nadgarstka, dłoni palców powinno być świadomie regulowane i kontrolowane. Objawem słabego napięcia mięśniowego jest słaby nacisk na ołówek, który powoduje, że rysunki i pismo są mało czytelne. Ślad pozostawiony przez ołówek jest mało widoczny, a linie bywają zwykle niepewne, drżące, cienkie. W przypadku dziecka leworęcznego ważne jest nie tylko usprawnianie kończyny dominującej a także ćwiczenie precyzji ruchów każdej z rąk oraz rozwijanie ich współdziałania ze sobą podczas wykonywania czynności wymagających ich współpracy.

M. Bogdanowicz zwraca uwagę, że warunkiem poprawnego zapisu, szybkiego tempa i dobrego poziomu graficznego pisma jest śledzenie wzrokiem czynności pisania-powstającego zapisu i ruchu ręki(koordinacja wzrokowo-ruchowa).

Opracowanie:

Joanna Sikorska
Agnieszka Szatkowska
XI, 2018r.

Bibliografia:

Bogdanowicz M., (1992). *Leworęczność u dzieci*. Warszawa: WSiP.